

Omzetgegevens gewas op maandbasis voor de coronacrisis

Bedrijveninformatienet Wageningen Economic Research

Harold van der Meulen, Auke Greijdanus, Gerben Jukema en Walter van Everdingen, 14 april 2020

1. Introductie

De coronacrisis heeft forse gevolgen voor de Nederlandse economie. Ook land- en tuinbouwbedrijven ontkomen niet aan de gevolgen van deze crisis. Door de maatregelen die nodig zijn om de volksgezondheid te beschermen, is er een ernstige marktverstoring in een aantal sectoren. Er zijn logistieke problemen in de afzet en vooral ook de internationale afzet wordt belemmerd. Dit leidt tot dalingen van opbrengsten en inkomens van bedrijven en mogelijk ook tot faillissementen.

Wageningen Economic Research is door het ministerie van LNV gevraagd om voor de volgende bedrijfstypen inzicht te geven in de maandelijkse omzetgegevens welke samenhangen met de verkoop van gewassen:

- Snijbloemenbedrijven
- Pot- en perkplantenbedrijven
- Bloembollenbedrijven
- Boomkwekerijbedrijven
- Glasgroentebedrijven (onderverdeeld naar tomaat, paprika en komkommer)
- Vollegrondsgroenteteeltbedrijven
- Fruitbedrijven
- Bedrijven met fritesaardappelen

Bedrijven in deze bedrijfstypen die voornamelijk leveren aan de food servicesector zijn extra getroffen vanwege acute vraaguitval als gevolg van het sluiten van horecagelegenheden, het verbod op het houden van evenementen en bijeenkomsten met grote omzetverliezen tot gevolg. Dit geldt ook voor sierteeltbedrijven die de export van bloemen en planten negenoeg stil zagen vallen waarbij in die sectoren de vraaguitval samenhangt met de periode in het jaar waarin de grootste omzet wordt gemaakt. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een aanvullende tegemoetkoming voor de sierteelt, onderdelen van de voedingstuinbouw en fritesaardappelen.

2. Methodiek

Bedrijveninformatienet

Wageningen Economic Research voert voor het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit als Wettelijke Taak uit het verzamelen en vastleggen van gegevens van een representatieve steekproef van ongeveer 1.500 land- en tuinbouwbedrijven. De steekproefpopulatie wordt gevormd door de bedrijven uit de CBS-Landbouwtelling die groter zijn dan 25.000 euro Standaardopbrengst (SO). De verzamelde gegevens vormen de kern van het Bedrijveninformatienet van Wageningen Economic Research (het Informatienet).

Twee vastleggingsvarianten

Bij de gegevensverzameling worden twee vastleggingsvarianten onderscheiden: een uitgebreide (MVO-)variant en een verkorte (EU-)variant. Bij de MVO-variant worden op een gedetailleerd niveau gegevens verzameld, waarbij zo veel mogelijk gebruik wordt gemaakt van digitale uitwisseling van data. De gegevens van de EU-variant worden aangekocht bij accountantskantoren.

Mutaties op rekening-courant

Van de steekproefbedrijven in de MVO-variant (ongeveer 1.200 bedrijven) beschikt Wageningen Economic Research over de dagelijkse mutaties op de rekening-courant van het bedrijf (ERI-gegevens). Het aantal beschikbare bedrijven in de opengrondstuintbouw: bloembollen-, boomkwekerij-, fruit- en vollegrondsgroentebedrijven is voor deze analyse beperkt, omdat slechts voor een deel van de bedrijven van deze bedrijfstypen rekening-courantgegevens beschikbaar zijn. Hiermee wordt in onderzoek (zie bijvoorbeeld de [liquiditeitsmonitor](#)) op maand- en kwartaalbasis voor een aantal groepen bedrijven de ontwikkeling van de rekening-courant in beeld gebracht. Hiermee is het mogelijk om een actueel beeld te schetsen van de bij- en afschrijvingen op agrarische bedrijven. Die gegevens kunnen dan vergeleken worden met het verloop in de voorliggende maanden of het voorgaande jaar.

Beschikbaarheid voor onderzoek

Wageningen Economic Research ontvangt aan het begin van iedere maand van de banken (Rabobank, ABN AMRO en ING) de ERI-gegevens (bij- en afschrijvingen op de rekening-courant) van de vorige maand; bijvoorbeeld begin april zijn de bij- en afschrijvingen tot en met maart beschikbaar.

Geselecteerde MVO-bedrijven in de analyse voldoen aan een aantal criteria:

1. Gedurende de gehele onderzoeksperiode zijn gegevens beschikbaar zodat geen invloed bestaat van wisseling in groepsamenstelling (constante steekproef);
2. Een bedrijf heeft minimaal vijf betalingen per maand zodat incomplete digitale verwerking eruit gefilterd worden.

De bij- en afschrijvingen worden met behulp van verschillende classificatiemethoden gerubriceerd. Hierbij wordt gebruikgemaakt van informatie over het bankrekeningnummer van de tegenpartij, de naam van de tegenpartij of woorden in de omschrijving van de overboeking (bijvoorbeeld 'aflossing' en 'verkoop grond'). Van een aantal betalingen is echter onvoldoende informatie bekend waardoor ze niet ingedeeld kunnen worden. Alle transacties van de rekening-courant worden meegenomen, dus ook aflossingen, privéoverboeking en transacties van of naar de spaarrekening. Deze kunnen veelal wel afzonderlijk worden onderscheiden en ingedeeld.

Uiteindelijk worden de ingedeelde bij- en afschrijvingen van de bedrijven uit het Informatienet opgehoogd naar sectorniveau door middel van een gestratificeerde weging. Bij publicatie worden nooit individuele bedrijfsgegevens opgenomen, maar alleen resultaten van groepen van minimaal tien bedrijven.

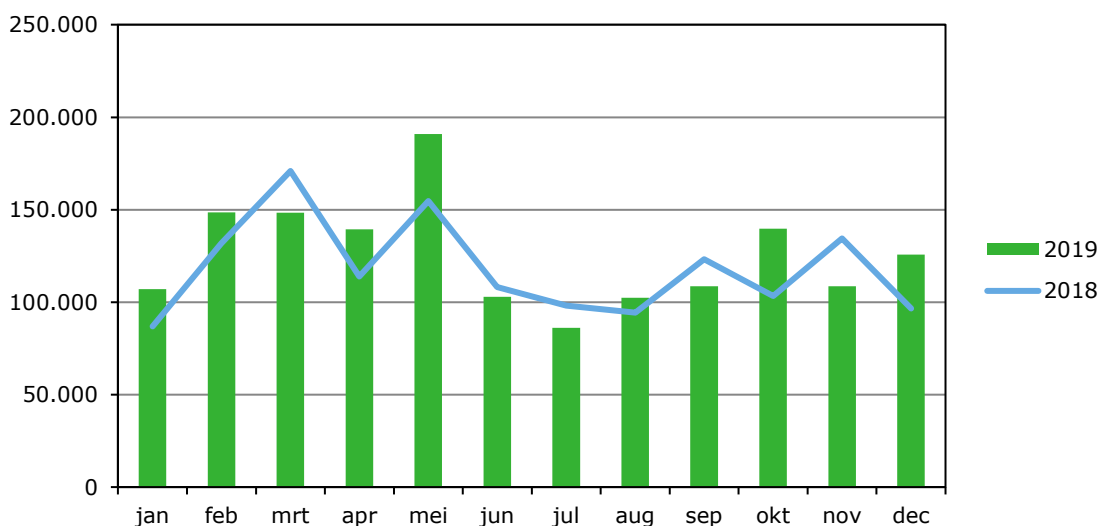
3. Uitkomsten van bijschrijvingen op de rekening-courant ingedeeld bij 'gewassen' op sierteelt-, groente-, fruitbedrijven en bedrijven met fritesaardappelen op maandbasis 2018-2019

In onderstaande figuren en samenvattende tabel zijn per maand in 2018 (lijn) en 2019 (staven) de bijschrijvingen op de rekening-courant die ingedeeld zijn bij 'gewassen'; de belangrijkste ontvangstenpost weergegeven. Het gaat om gemiddelden per bedrijf. De bijschrijvingen in iedere maand kunnen betrekking hebben op verkoop (en productie) uit een eerdere periode. Ook zijn nabetalingen meegenomen. Het geeft dus een beeld van het moment van ontvangsten voor verkochte gewassen ('afreken seizoen'). Dit hoeft niet overeen te komen met het verkoopmoment. Verschillen tussen maanden kunnen onder invloed staan van zowel verschuiving in productie en/of afrekenmoment als van volumemutatie (groei/krimp van bedrijven of productie) als van de marktprijs.

Op verzoek van het ministerie van LNV worden van de volgende bedrijfstypen de uitkomsten in deze notitie getoond:

- Snijbloemenbedrijven
- Pot- en perkplantenbedrijven
- Bloembollenbedrijven
- Boomkwekerijbedrijven
- Glasgroentebedrijven (onderverdeeld naar tomaat, paprika en komkommer)
- Vollegrondsgroenteteeltbedrijven
- Fruitbedrijven
- Bedrijven met fritesaardappelen

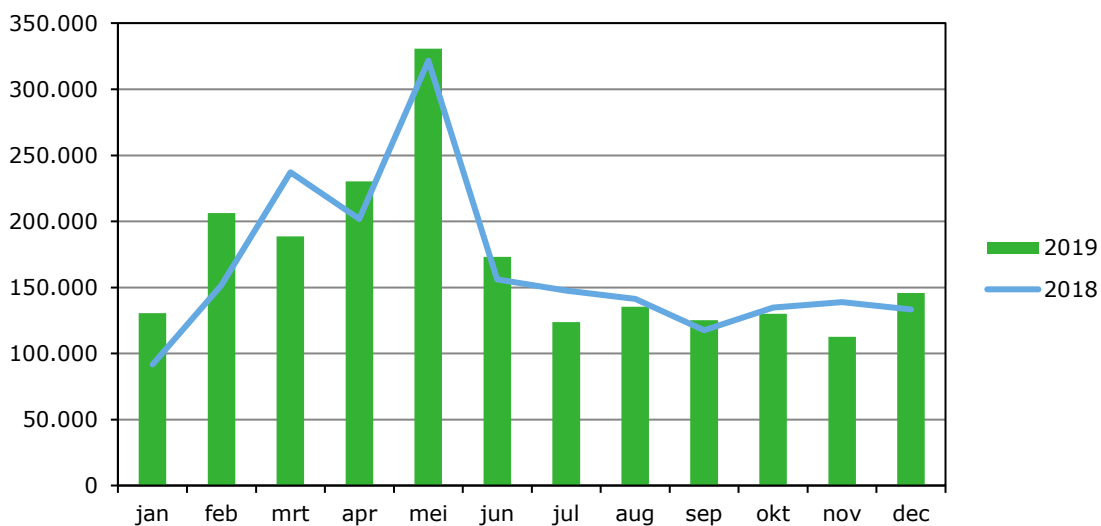
In factsheet 2020-039g (Van der Meulen en van Asseldonk, 2020) is voor de bedrijfstypen in de sierteelt en de bedrijven met fritesaardappelen een nadere analyse van de ontvangsten uit gewassen uitgevoerd.

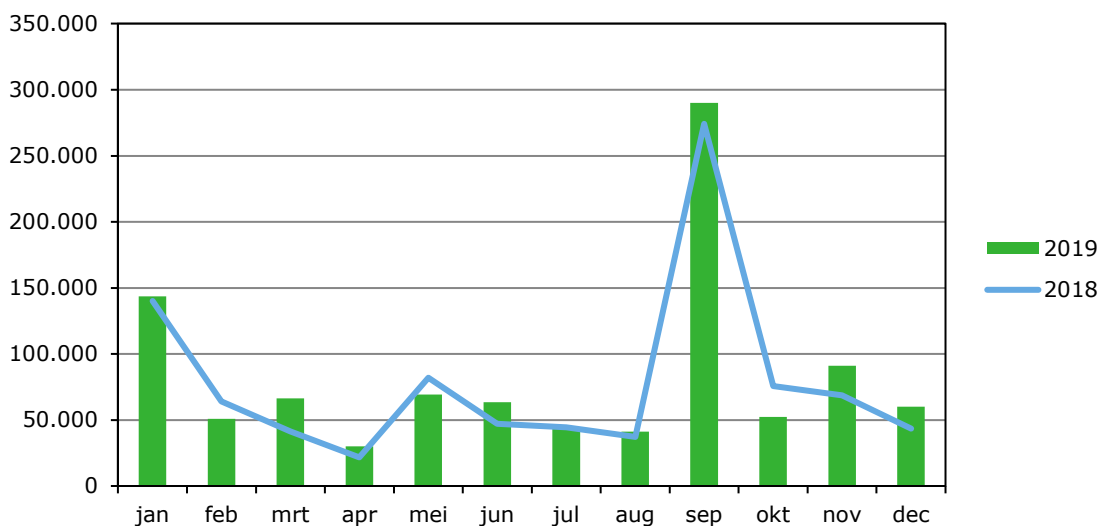
Figuur 1 Bijschrijvingen* op de rekening-courant ingedeeld bij 'gewassen' op snijbloemenbedrijven

*) gemiddeld per bedrijf voor snijbloemenbedrijven (in euro's), periode januari 2018 tot en met december 2019

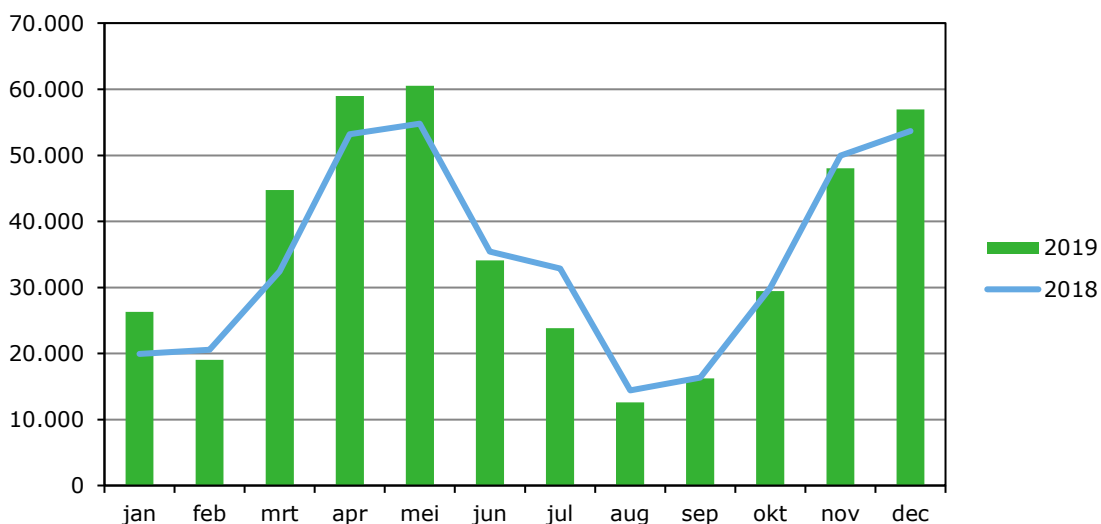
Bron: Bedrijveninformatienet Wageningen Economic Research op basis van ERI-gegevens.

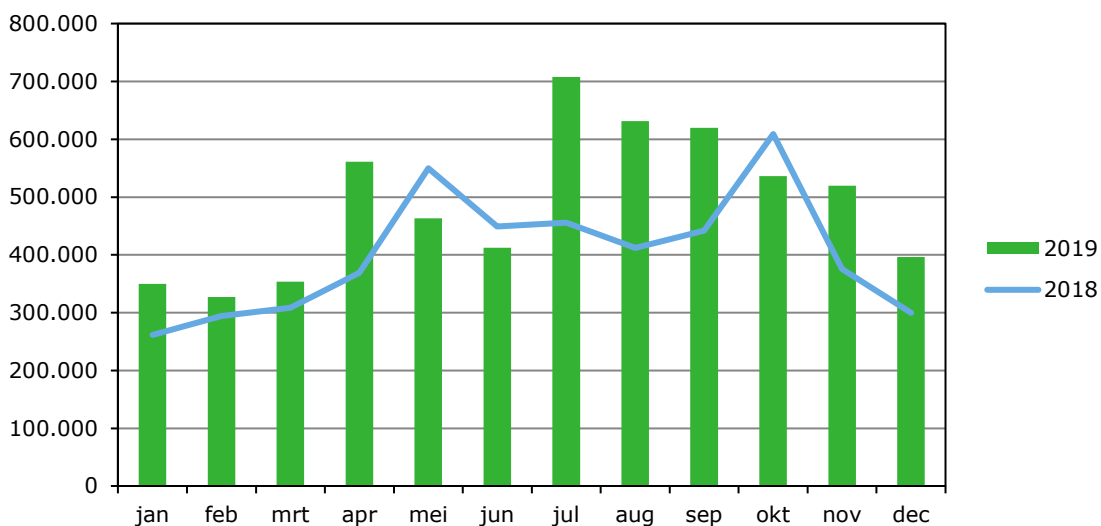
Figuur 2 Bijschrijvingen* op de rekening-courant ingedeeld bij 'gewassen' op pot- en perkplantenbedrijven
 *) gemiddeld per bedrijf voor pot- en perkplantenbedrijven (in euro's), periode januari 2018 tot en met december 2019
 Bron: Bedrijveninformatienet Wageningen Economic Research op basis van ERI-gegevens.

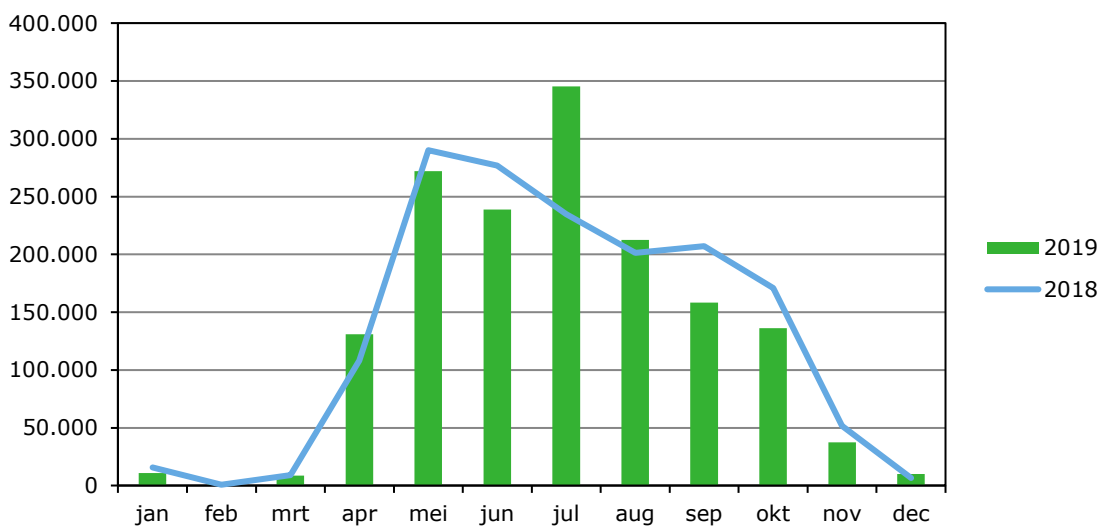
Figuur 3 Bijschrijvingen* op de rekening-courant ingedeeld bij 'gewassen' op bloembollenbedrijven
 *) gemiddeld per bedrijf voor bloembollenbedrijven (in euro's), periode januari 2018 tot en met december 2019
 Bron: Bedrijveninformatienet Wageningen Economic Research op basis van ERI-gegevens.

Figuur 4 *Bijschrijvingen* op de rekening-courant ingedeeld bij 'gewassen' op boomkwekerijbedrijven*
 *) gemiddeld per bedrijf voor boomkwekerijbedrijven (in euro's), periode januari 2018 tot en met december 2019
 Bron: Bedrijveninformatienet Wageningen Economic Research op basis van ERI-gegevens.

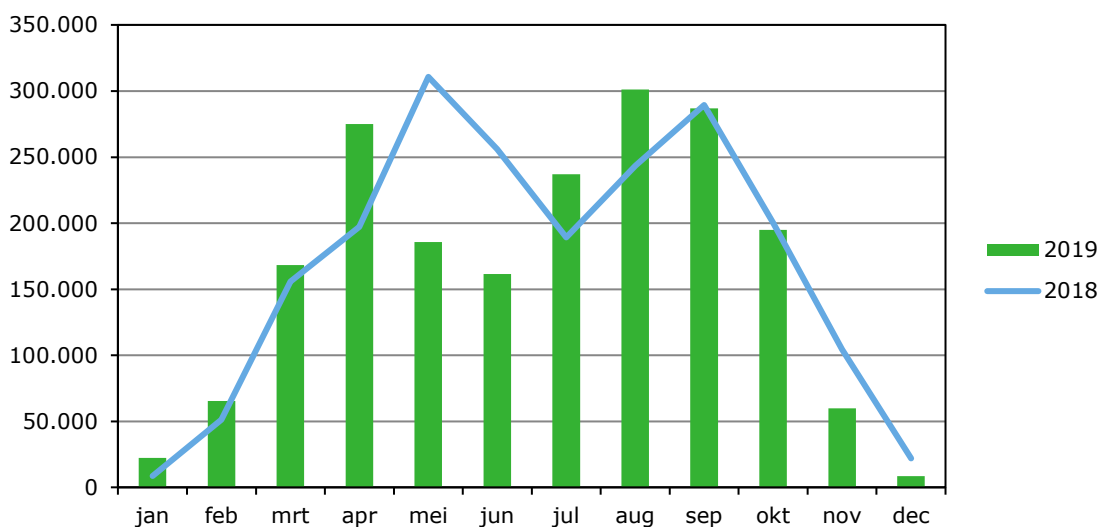

Figuur 5 *Bijschrijvingen* op de rekening-courant ingedeeld bij 'gewassen' op tomatenbedrijven*
 *) gemiddeld per bedrijf voor tomatenbedrijven (in euro's), periode januari 2018 tot en met december 2019
 Bron: Bedrijveninformatienet Wageningen Economic Research op basis van ERI-gegevens.

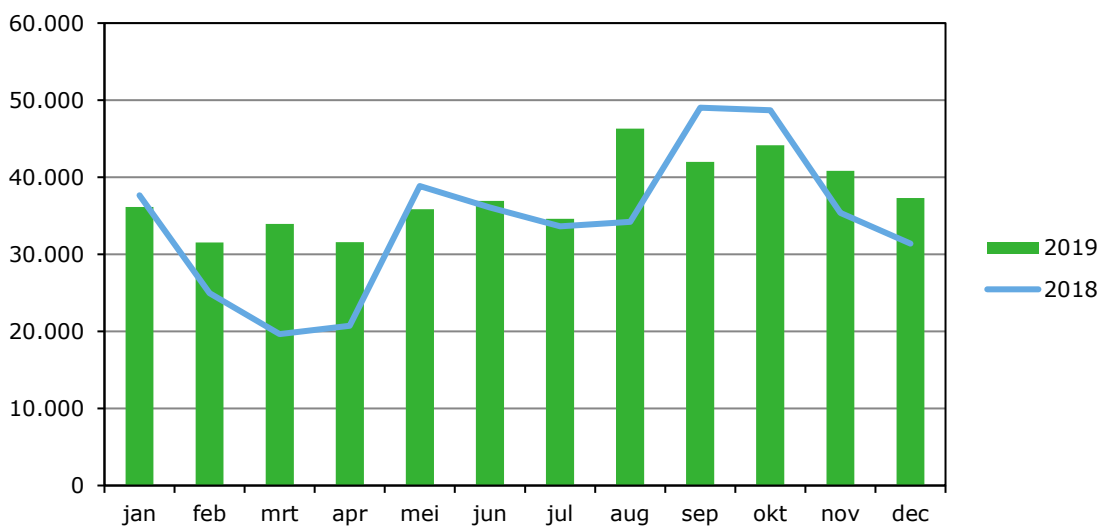
Figuur 6 Bijschrijvingen* op de rekening-courant ingedeeld bij 'gewassen' op paprikabedrijven
 *) gemiddeld per bedrijf voor paprikabedrijven (in euro's), periode januari 2018 tot en met december 2019

Bron: Bedrijveninformatienet Wageningen Economic Research op basis van ERI-gegevens.

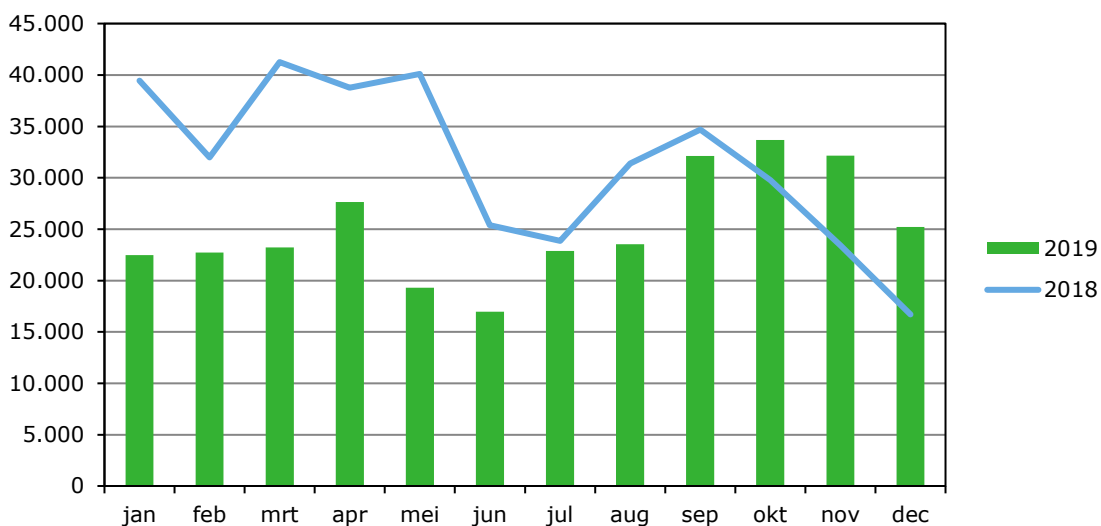

Figuur 7 Bijschrijvingen* op de rekening-courant ingedeeld bij 'gewassen' op komkommerbedrijven
 *) gemiddeld per bedrijf voor komkommerbedrijven (in euro's), periode januari 2018 tot en met december 2019

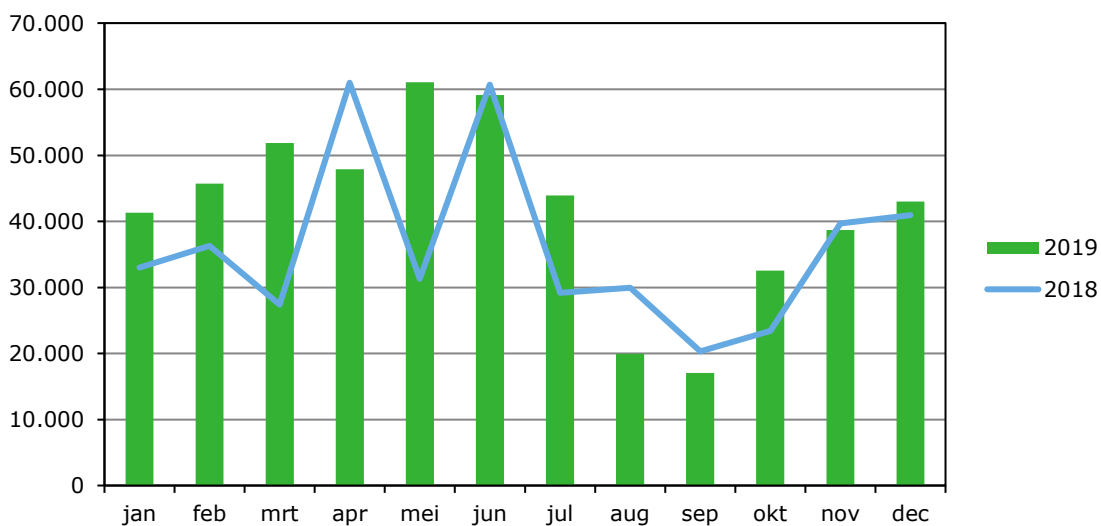
Bron: Bedrijveninformatienet Wageningen Economic Research op basis van ERI-gegevens.

Figuur 8 Bijschrijvingen* op de rekening-courant ingedeeld bij 'gewassen' op vollegrondsgroentebedrijven
 *) gemiddeld per bedrijf voor vollegrondsgroentebedrijven (in euro's), periode januari 2018 tot en met december 2019
 Bron: Bedrijveninformatienet Wageningen Economic Research op basis van ERI-gegevens.

Figuur 9 Bijschrijvingen* op de rekening-courant ingedeeld bij 'gewassen' op fruitbedrijven
 *) gemiddeld per bedrijf voor fruitbedrijven (in euro's), periode januari 2018 tot en met december 2019
 Bron: Bedrijveninformatienet Wageningen Economic Research op basis van ERI-gegevens.

Figuur 10 *Bijschrijvingen* op de rekening-courant ingedeeld bij 'gewassen' op bedrijven met fritesaardappelen*

**) gemiddeld per bedrijf voorbedrijven met fritesaardappelen (in euro's), periode januari 2018 tot en met december 2019*

Bron: Bedrijveninformatienet Wageningen Economic Research op basis van ERI-gegevens.

Tabel 1 Bijschrijvingen* op de rekening courant ingedeeld bij 'gewassen' op bedrijven in de sierteelt, groente, fruit en fritesaardappelen

*) gemiddeld per bedrijf in de sierteelt, groente, fruit en bedrijven met fritesaardappelen (in euro's), periode januari 2018 tot en met december 2019

		Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Snijbloemenbedrijven	2018	86984	131834	171017	113826	154776	108175	98182	94437	123179	103311	134569	96693
	2019	107066	148503	148434	139494	190874	102872	86128	102434	108644	139675	108703	125719
Pot- en perkplantenbedrijven	2018	91686	151692	237200	201774	321560	156101	147624	141442	117623	134861	139007	133409
	2019	130567	206398	188752	230210	330801	173171	123848	135327	125138	130117	112626	145763
Bloembollenbedrijven	2018	140076	64187	41353	21835	82096	47102	44543	37345	274198	75810	68716	43559
	2019	143661	50991	66358	30151	69199	63536	43359	41325	290082	52457	90998	60140
Boomkwekerijbedrijven	2018	19922	20590	32417	53197	54793	35415	32862	14431	16334	29968	49974	53703
	2019	26298	19045	44742	58998	60541	34085	23836	12589	16215	29448	48049	56932
Tomatenbedrijven	2018	261460	294010	308749	369097	549749	449416	455907	412003	441972	609156	375793	299709
	2019	349694	327331	353800	561113	463151	412390	707843	631725	619974	536402	519647	396249
Paprikabedrijven	2018	15836	715	9227	108083	290260	276824	234698	201270	207173	170888	51787	6663
	2019	10840	2344	8660	130841	271900	238776	345271	212469	158253	136173	37308	10102
Komkommerbedrijven	2018	8637	51169	155892	197251	310754	255996	189288	243537	289432	200049	104635	21889
	2019	22412	65446	168397	275132	185740	161616	237069	301078	286844	195055	59768	8601
Vollegrondsgroentebedrijven	2018	37654	24977	19644	20753	38865	36108	33663	34242	49033	48697	35369	31397
	2019	36160	31533	33942	31579	35883	36936	34623	46306	42015	44179	40864	37331
Fruitbedrijven	2018	39443	31979	41269	38759	40125	25391	23859	31383	34706	29775	23443	16709
	2019	22482	22737	23223	27647	19298	16984	22899	23548	32135	33680	32154	25230
Bedrijven met fritesaardappelen	2018	33027	36307	27385	60980	31302	60716	29185	29951	20310	23432	39714	40925
	2019	41320	45723	51884	47888	61075	59124	43906	19958	17063	32542	38703	43004

Bron: Bedrijveninformatienet, Wageningen Economic Research op basis van ERI-gegevens.

Meer informatie

Harold van der Meulen

T +31 (0)317 48 44 36

E harold.vandermeulen@wur.nl

www.wur.nl/economic-research

2020-039c